

10. SOUVĚTÍ

10.1 Podmínkové věty

VEDLEJŠÍ VĚTY PODMÍNKOVÉ vyjadřují **podmínku, která musí nebo by měla být splněna, aby se mohl odehrát děj nebo stav v hlavní větě.** Nejčastěji je uvádí spojka *if*, ale existují i další podmínkové spojky.

Podle toho, jak je děj vedlejší věty pravděpodobný, je-li vůbec možný, nebo se měl odehrát v minulosti, rozlišujeme několik typů podmínkových vět:

Typ	Vedlejší věta	Hlavní věta
Typ 1	<i>If I have enough money,</i> (Jestliže budu mít dost peněz,	<i>I will go shopping.</i> (půjdu nakupovat.)
Typ 2	<i>If I had enough money,</i> (Kdybych měl dost peněz,	<i>I would go shopping.</i> (šel bych nakupovat.)
Typ 3	<i>If I had had enough money,</i> (Kdybych býval měl dost peněz,	<i>I would have gone shopping.</i> (býval bych šel nakupovat.)
Směšené	<i>If I had had enough money then,</i> (Kdybych tehdy býval měl dost peněz,	<i>I would have a new bike now.</i> (měl bych teď nové kolo.)
„Typ 0“	<i>If I have enough money,</i> (Když/Kdykoli mám dost peněz,	<i>I go shopping.</i> (jdu nakupovat.)

Pořadí vět v souvětí může být i obrácené (hlavní věta – vedlejší věta):

I will go shopping if I have enough time.

(Půjdu na nákup, jestli budu mít dost času.)

He would buy a bicycle if he had enough money.

(Koupil by si kolo, kdyby měl dost peněz.)

We would have arrived earlier if we hadn't missed the train.

(Byli bychom přijeli dříve, kdybychom nebyli zmeškali vlak.)

Další podmínkové spojky:

<i>as long as, so long as</i>	<i>As long as you tell him the truth, he won't be angry.</i> (Pokud mu řekneš pravdu, nebude se zlobit.)
<i>even if</i>	<i>I will go to the club even if you don't like it.</i> (Půjdu do klubu, i když se ti to nebude líbit.)
<i>on (the) condition (that)</i>	<i>I will lend you this CD on condition you bring it back tomorrow.</i> (Půjčím ti to cédéčko pod podmínkou, že ho zítra vrátíš.)
<i>provided/providing (that)</i>	<i>Provided that you clean your room first, I will make you a cake.</i> (Upeču ti dort za předpokladu, že nejdříve uklidíš svůj pokoj.)
<i>suppose/supposing (that)</i>	<i>Suppose you don't win the race, will you be disappointed?</i> (Budeš zklamaný, pokud nevyhraješ závod?)
<i>unless</i>	<i>Unless you explain it to me, I won't know what to do.</i> (Pokud mi to nevyvětlíš, nebudu vědět, co mám dělat.)

Osnova kapitoly:

- SOUVĚTÍ
- Podmínkové věty 198
  - Typ 1
  - Typ 2
  - Typ 3
  - Smíšené podmínkové věty
  - „Typ 0“
- Nepřímá řeč 203
- Nepřímé otázky 210
  - Zjišťovací otázky
  - Doplnňovací otázky
- Vedlejší věty vztahné 215
- Přací věty 218
- Vedlejší věty příslovečné 221
  - časové, místní, způsobové,
  - srovnávací, účinkové, příčinné,
  - účelové, přípustkové, podmínkové

Poznámky:

Complex sentences
(souvětí)

Conditional sentences
(podmínkové věty)

Za normálních okolností po podmínkových spojkách nelze používat ani *will* ani *would*, pouze časy přítomné, minulé a předminulé.

viz *Spojky* (str. 157)

- **Unless** má záporný význam „pokud ne“ – ve vedlejší větě, kterou uvádí, je sloveso kladné. Můžeme ho však ve většině případů nahradit vazbou *if...not* (sloveso je pak záporné):

If you don't explain it to me, I won't know what to do.

– Tato věta je méně důrazná než příklad v tabulce s *unless*.

Po *unless* stojí většinou přítomný čas:

Unless you apologise immediately, I will never speak to you again.

(Pokud se okamžitě neomluvíš, už nikdy s tebou nepromluví.)

I will tell mum what you have done unless you give me your pocket money.

(Řeknu mamince, co jsi provedl, pokud mi nedáš svoje kapesné.)

Typ 1

Tento typ podmínkových vět se vztahuje k **budoucnosti** a vyjadřuje děj, který je **pravděpodobný**, tj. může se odehrát. **Podmínka je reálná** a může být splněna.

Spojka	Vedlejší věta	Hlavní věta
<i>if</i>	přítomný čas	will
<i>if</i>	<i>the weather is nice tomorrow,</i>	<i>we will go swimming.</i>
(Jestliže)	bude zítra hezké počasí,	půjdeme plavat.)

If there are a lot of people at the café, we will go somewhere else.
(Jestli bude v kavárně mnoho lidí, půjdeme někam jinam.)

If he has a lot of work, he won't go out tonight.

(Jestliže bude mít hodně práce, nepůjde dnes večer ven.)

- Ve vedlejší větě mohou být místo přítomného času prostého i jiné tvary:

- **přítomný čas průběhový:** *If he is working all day, he will be very tired.*
(Jestliže bude pracovat celý den, bude velmi unavený.)

- **předpřítomný čas:**
If I have finished my homework by six, I will watch the film on TV.
(Jestliže dodělám domácí úkol do šesti, podívám se na film v televizi.)

- **způsobové sloveso:** *If I cannot understand anything, I will ask.*
(Jestliže něčemu nebudu rozumět, zeptám se.)

- V hlavní větě mohou být místo budoucího času prostého i jiné tvary:

- **budoucí průběhový:**
If we like the music at the club, we will be dancing all night.
(Jestli se nám bude líbit hudba v klubu, budeme tancovat celou noc.)
- **předbudoucí čas:** *If you start now, you will have finished by the evening.*
(Jestli začneš teď, do večera to budeš mít hotové.)

- **rozkazovací způsob:** *If you see Richard, tell him to call me.*
(Jestli uvidíš Richarda, řekni mu, aby mi zavolal.)
- **způsobové sloveso:** *If it's nice tomorrow, we may/might go swimming.*
(Jestli bude zítra hezky, možná půjdeme plavat.)
If you get hungry, you can/could/should eat this sandwich.
(Jestli dostaneš hlad, můžeš/mohl bys/měl bys sníst tento chlebiček.)

Poznámky:

Suppose/supposing (that) obvykle stojí na začátku věty a uvádí otázku:

Suppose you found a passport, what would you do?
(Co bys dělal, kdybys našel pas?)

Grammar Practice

(1. díl: str. 60, 62,
2. díl: str. 45)

V hlavní větě může stát po *a we* i *shall* místo *will*:
If Janet doesn't win the competition, I will/shall be very surprised. (Jestliže Janet nevyhraje soutěž, bude velmi překvapený.)

May a *might* vyjadřují **menší pravděpodobnost než *will*.**